

Pyhät alueet menivät uusiksi

Maamme johtajien yksityisyyden suojasta on viime aikoina puhuttu paljon. Kyse on ollut kaikissa tapauksissa myös miehen ja naisen välisestä suhteesta. Julkisuus ja julkinen keskustelu ovat kosketelleet siis sellaista ihmiselämän aluetta, joka on erityisen herkkä, haavoittuvainen ja sitä kautta häpeälle – mutta myös alistamiselle ja epätasa-arvolle – altista.

Ennen vanhaan johtajien yksityiselämästä ei lehdissä paljoa kirjoitettu. Se oli rajattu arkipäiväisyyden ulkopuolelle, tehty pyhäksi alueeksi.

Tanskassa loukattiin jälleen monien uskonnollisia tunteita epäpyhäksi kutsuttuja pilakuvia julkaisemalla. Tampereella näytettiin ja palkittiin nukkeanimaatio. Jotkut puhuivat siinäkin yhteydessä pyhäinhäväisyydestä.

Eikö mikään ole enää pyhää? Pyhän määrittely riippuu yksilöstä: mikä yhdelle meistä on pyhää, on toiselle väärin perustein pyhitettyä ja siksi sellaista, mikä sietääkin tulla julki, päivän valoon.

Golgatalla Jeesus riisuttiin pyhydestään. Myös pitkäperjantaihin kuuluu paljon häpeää, haavoja, alistamista ja voimakaiden tunteiden herättämistä. Jeesuksen teloitus oli ennen kaikkea julkinen tapahtuma. Tuomion julistaminen, ruoskiminen, ristinkantaminen halki kaupungin ja ristiinnaulitseminen Golgatalla muodostivat julkisen rituaalin.

Tarkoituksena oli demonstroida kansalle, kuinka poliittisille tai uskonnollisille kapi-noitsijoille ja toisinajattelijoille käy. Ruumiillisen kivun näyttäminen, paaluun ripustaminen, groteskit naamiaisvaatteet ja muu julkinen nöyryytys eivät tähänneet pelkästään Jeesuksen fyysiseen murskaamiseen vaan myös hänen maineensa ja julkisuuskuvansa tuhoamiseen ja häpäisemiseen.

Pitkäperjantaina Jerusalemin temppelin väliverho repesi kahtia. Sillä oli suuri symbolinen merkitys. Temppelehen koostui eriarvoisista pyhistä tiloista, jotka omalla tavallaan kertoivat ihmisten eriarvoisuudesta. Kaikkein pyhin oli ylimmäisen papin aluetta, sitten olivat omat alueet leeviläisille papeille ja miehille. Niiden ulkopuolella oli naisille suunnattu alue ja kaikkein uloimpana pakanoiden alue.

Jeesuksen kuollessa tämänkaltaiset uskonnolliset raja-aidat kaatuivat. Jeesus korvasi vanhan liiton miespapit. Väliverho repesi: kaikille tuli suora pääsy kaikkein pyhimpään, suoraan suhteeseen Taivaan Isän kanssa. Taistelu ihmisten luokittelua, epätasa-arvoa ja naisten alistamista vastaan oli mahdollista uudelta pohjalta. Jumalan valtakunta tuli lähelle.

Ville Niittyinen
Seurakuntapastori
Raun

21.3.08 LS